

**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'Educació

Memòria del Treball de Fi de Grau

Estudi de la presència i usos de la Lectura Fàcil als centres d'Educació Primària i Biblioteques de Mallorca

Joan Ferretjans Ferragut

Grau d'Educació Primària

Any Acadèmic 2021-2022

DNI de l'alumne 43222141 N

Treball tutelat per Maria del Mar Vanrell

Departament de Filologia Catalana i Lingüística General

S'autoritza la Universitat a incloure aquest treball en el Repositori Institucional per a la seva consulta en accés obert i difusió en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació

Autor

Tutor

Índex

Resum.....	3
1. Introducció.....	4
2. Objectius.....	5
3. Metodologia.....	6
4. Marc Teòric.....	9
4.1 Lectura Fàcil.....	9
4.2 Qui es beneficia de la Lectura Fàcil?.....	11
4.3 La Lectura Fàcil a Mallorca.....	12
5. Estudi.....	14
5.1 Centres educatius de primària.....	15
5.1.1 Diagnòstic.....	15
5.1.2 LF al centre.....	17
5.1.3 LF a educació primària.....	19
5.1.4 Resultats I.....	19
5.2 Biblioteques	20
5.2.1 Diagnòstic.....	20
5.2.2 LF a la biblioteca.....	21
5.2.3 LF a les biblioteques.....	23
5.2.4 Resultats II.....	24
6. Conclusions.....	25
7. Bibliografia.....	27
8. Annexos.....	29

Resum

Aquest treball pretén estudiar com s'utilitza i quina presència té la Lectura Fàcil (LF) en educació, a més de conèixer amb més profunditat aquesta eina.

S'ha fet un estudi empíric sobre a qui va destinada la LF i com s'està fent servir en els diferents centres d'ensenyament en què la podem trobar.

Ens centrarem en els centres educatius que fan ús d'aquests materials per millorar la lectura dels seus alumnes. Volem conèixer la presència, ús i benefici que té la LF a les escoles i quins materials alternatius empren en cas de no conèixer-la o no fer-ne ús.

A més de les escoles també s'ha fet una petita cerca de la presència de la LF a altres àmbits com les biblioteques i veure si ofereixen algun tipus de taller formatiu en aquest material o si tan sols en disposen per a la consulta.

Per recollir aquestes dades hem pensat analitzar la presència i ús de la LF en diversos centres educatius d'educació primària. A més consultar si alguna biblioteca pública ofereix tallers o activitats sobre LF.

Finalment, veure quines organitzacions o associacions estan treballant per donar a conèixer la LF i com a docents com ens podem formar en aquest material, si existeixen cursos de formació per part del govern, universitats, associacions... i com hi podem accedir.

Abstract

This work aims to study how Easy Reading (LF) is used and what presence it has in education, in addition to gaining a deeper knowledge of this language.

An empirical study has been carried out on who the LF is aimed at and how it is being used in the different educational centers where it can be found.

We focus on the educational centers that use these materials to improve the reading skills of their pupils. We want to know the presence, the benefit and having LF in schools and their alternative materials in case they don't know it or don't do it.

More of the schools have also been asked about the presence of LF in other areas such as libraries and to see if they offer some kind of workshop trained in this material or if they are only available for consultation.

In order to collect this data, we thought of analyzing the presence and use of LF in various primary schools. Also check if any public libraries offer workshops or activities on LF.

Finally, see which institutions or associations are working to raise awareness of LF and how we as teachers can be trained in this material, if there are training courses offered by the government, universities, associations... and how to access them.

1. Introducció

L'accessibilitat a la lectura i l'àmbit lector són fonamentals per a la vida quotidiana. El nostre entorn actual produeix la quantitat més gran de textos de la història ja sigui de forma física com digital, per això la competència lectora ha esdevingut una de les capacitats indispensables per al dia a dia.

Pel que fa a la legislació espanyola, diversos articles defensen el dret i l'equitat d'oportunitats per a totes les persones, a més en l'article 2 de la Constitució hi apareix una especial menció quant a l'accessibilitat de tots els textos per a persones amb dificultats o discapacitats lectores.

Per aquests motius aquest treball està destinat a conèixer com s'utilitza i com es promou un recurs tan important com la LF a les aules de primària.

La lectura és una de les bases de l'educació que ens acompanyarà durant tota la vida i que a més beneficia tots els àmbits educatius de l'alumne, per això formar lectors és un deure bàsic per als docents.

2. Objectius

Els objectius que pretenem assolir amb aquest estudi són:

- Esbrinar en quina mesura es coneix la LF a Mallorca, tant a centres educatius com a les biblioteques, que són les principals institucions que utilitzen aquest recurs.
- Conèixer les institucions i persones que podem trobar a l'illa formades en aquest material, que el promouen i en fan ús.
- Esbrinar si es fan bones pràctiques amb el material de LF a centres educatius i biblioteques
- Conèixer com es treballa amb aquest material, si existeixen clubs de lectura, cursos de formació, didàctiques a l'aula...

3. Metodologia

L'instrument que s'ha triat per recollir la informació ha estat el formulari en línia. A causa de l'actual situació sanitària, hem decidit crear un formulari en línia amb la finalitat de poder arribar al màxim de centres possible, sense la necessitat de reunir-se físicament amb els responsables. També d'aquesta manera ha estat possible obtenir informació de centres de quasi tots els indrets de l'illa amb més facilitat.

El qüestionari està format per 10 preguntes, que tracten sobre els diferents aspectes que ens interessa conèixer. Aquestes preguntes pretenen analitzar aspectes generals amb la finalitat de fer-nos una idea de la situació de la LF en els centres. En el qüestionari podem trobar preguntes de resposta tipus test o preguntes amb resposta lliure. Una de les finalitats era que fos senzill i àgil de contestar, per tal d'aconseguir una mostra el més grossa possible.

Aquest qüestionari es va elaborar per mitjà de l'eina "Formularis de Google". (Veg. annex 1).

El qüestionari es va enviar per mitjà d'un correu electrònic a aproximadament uns cent centres d'educació primària, d'aquests centres tan sols ens van contestar vint-i-quatre, tots públics i de diversos municipis de l'illa.

Amb aquesta mostra en vam tenir prou per fer-nos una idea aproximada de com s'utilitza i si té un paper important la LF als centres escolars.

Centres educatius que participaren en l'estudi.

CENTRES EDUCATIUS	LOCALITAT
CEIP Vilafàs	Sa Pobla
CEIP Porta des Moll	Alcúdia
CEIP Ses Roques	Caimari
CEIP Anselm Turmeda	Palma

CEIP Rafal Vell	Palma
CEIP Son Basca	Sa Pobla
CEIP Joan Capó	Palma
CEIP Eleonor Bosch	Santa Margalida
CEIP Es Fossaret	Sóller
CEIP Rei Jaume III	Palma
CEIP Sa Graduada	Sa Pobla
CEIP Es Pont	Palma
CEIP Joan Mas i Verd	Montuïri
CEIP Sa Indioteria	Palma
CEIP Gaspar Sabater	Bunyola
CEIP Maria de la Salut	Maria de la Salut
CEIP Miquel Duran i Saurina	Inca
CEIP Llorenç Riber	Campanet
CEIP Sant Miquel	Sant Llorenç des Cardassar
CEIP Rei Jaume III	Llucmajor
CEIP Es Canyar	Manacor
CEIP Son Ferrer	Calvià
CEIP Fornalutx	Fornalutx
CEIP Santa Maria del Mar	Santanyí

Taula 1. Taula amb els centres.

En aquesta mostra hi ha centres tant de la ciutat de Palma com dels diferents municipis de l'illa.

Pel que fa a les biblioteques vam actuar de manera similar, ens vam posar en contacte amb unes cinquanta biblioteques públiques mitjançant un correu electrònic. D'aquestes en contestaren catorze, que és la mostra que s'ha analitzat. (Veg. annex 2).

A la taula 2 hi podem observar les biblioteques que participaren en l'estudi.

BIBLIOTEQUES	LOCALITAT
Biblioteques de Marratxí	Marratxí
Biblioteca Cas Metge Rei	Santa Maria
Biblioteca Municipal de Sant Jordi	Palma
Biblioteca Calvià Can Verger	Calvià
Biblioteca Municipal de Consell	Consell
Biblioteca Municipal de Sineu	Sineu
Biblioteca Guillem Colom i Ferrà	Sóller
Biblioteca pública de Lloret	Lloret de Vistalegre
Biblioteca Municipal d'Esporles	Esporles
Biblioteca Municipal El Molinar	Palma
Biblioteca Municipal Joan Alcover	Palma
Biblioteca municipal d'Inca	Inca
Biblioteca Can Torró	Alcúdia
Biblioteca Municipal de Santa Eugènia	Santa Eugènia

Taula 2. Taula amb les biblioteques.

Igual que amb els centres educatius de primària, també ens contestaren biblioteques de diversos municipis de l'illa, gràcies a aquesta mostra ens poguérem fer una idea de la presència de la LF tant a Palma com a la resta de Mallorca.

4. Marc teòric

Aquest marc teòric se centrarà primerament a explicar breument què és la LF i quines són les màximes associacions i organismes en aquest material, a més de quins usuaris se'n beneficien. En segon lloc, s'introduirà la situació de la LF a l'illa de Mallorca.

4.1 La Lectura Fàcil

La lectura fàcil (LF) apareix com una eina per facilitar la comprensió lectora i fomentar la lectura per a totes aquelles persones que no tenen hàbit lector o han estat exclosos d'ell. Aquesta eina pretén facilitar l'accés a la cultura, literatura i informació a totes aquelles persones amb mancances de comprensió lectora.

La màxima associació en LF en l'àmbit mundial és la *International Federation of Library Associations* (ILFA), que dona orientacions sobre el contingut, forma i llenguatge que haurien de tenir els textos.

En "*Les directrius per al material de lectura fàcil*" de ILFA, publicat el 1977 i revisat el 2010, hi trobam una definició aproximada del que és la LF d'on en podem extreure dues idees principals:

- Adaptació lingüística d'un text que el fa més fàcil de llegir que un text de la mitjana, però no més fàcil de comprendre.
- Adaptació que permet una lectura i una comprensió més senzilla.

La ILFA també destaca que les adaptacions de LF no tan sols es limiten al text, sinó que elements tan importants com les il·lustracions i la maquetació també formen part dels components que l'acompanyen.

Una altra definició tal vegada més concreta de LF la podem trobar elaborada pel ¹Grup Educació i Diversitat (EDI), que apunta que la LF es planteja com una eina per fer accessible la informació i comprensió dels textos escrits a les persones amb diversitats intel·lectuals i d'aprenentatge; un mètode per crear entorns comprensibles per a tothom eliminant les barreres de comprensió, aprenentatge i participació.

Com podem veure existeixen diverses definicions del que és la LF, i totes coincideixen en el fet que es tracta d'adaptacions que permeten que tothom pugui participar de la lectura fent-les comprensibles i accessibles per a aquells que tenen dificultats lectores.

És impossible redactar un text que s'adapti a les necessitats de tots, ja que cada usuari de LF pot tenir unes capacitats diferents. Per aquest motiu no existeixen unes normes estrictes de com ha de ser un text de LF, però sí que hi ha certes directrius que s'han de seguir, com tenir cura amb l'ortografia, gramàtica, no utilitzar segons quins temps verbals, utilitzar oracions senzilles, organitzar els paràgrafs...

Cal tenir en compte que la LF es tracta d'una adaptació, no una traducció ni molt menys una simple síntesi o selecció de paràgrafs. Un text de LF ha de transmetre les idees fonamentals i significatives.

Els continguts adaptats no poden tractar-se com a textos menors o minvats, o encara pitjor, per a ciutadans de segona categoria. L'objectiu de la LF és que totes les persones tinguin accés a la lectura, ja que sense eines com aquestes moltes es veurien excloses de participar-hi.

Un fet destacat és que la majoria de textos que trobam referents a la LF tracten sobre què és, a qui va dirigida o com elaborar-la. Però molt pocs parlen de com treballar-la o metodologies que es poden aplicar amb aquest material.

¹ (EDI) Grup Educació i Diversitat. El grup d'Investigació denominat "Educación y Diversidad" és un grup consolidat reconegut com tal per la Conselleria de Ciència, Tecnologia i Universitats del Govern d'Aragó.

4.2 Qui es beneficia de la Lectura Fàcil?

Podem diferenciar dos grups que principalment es beneficien de la LF, les persones que tenen dificultats lectores transitòries o les qui en tenen de permanents.

Les persones amb dificultats lectores transitòries són aquelles amb habilitats lectores o del llenguatge limitades, que es beneficiaran del material de LF durant un temps determinat. Dins aquest grup hi trobem la incorporació tardana a la lectura, la immigració, trastorns d'aprenentatge...

Les persones amb dificultats lectores permanents tenen una necessitat més dependent dels materials de LF, i se'n beneficiaran durant tota la vida. Aquest grup inclou les persones amb discapacitats psíquiques, senils o sensorials.

Aquesta distinció entre el col·lectiu que s'afavoreix dels materials de LF la mencionen Massísimo i Mayol (2012), on també s'estableix que podem subdividir els usuaris d'aquests materials en infants, joves i persones adultes.

Dins d'aquests col·lectius, en el nostre treball cal establir gran interès en el grup dels infants, en el mateix document es valora que llibres i diaris de LF poden ser de gran utilitat per a nens i nenes fins a quart de primària.

Goikoetxea i Martínez (2015) també mencionen que la lectura compartida pot ser molt beneficiosa per a nens amb desavantatge social o amb dificultats de l'aprenentatge. Una de les dinàmiques que trobam que es realitzen amb material d'LF és la lectura compartida. Un bon exemple és el programa dut per l'ajuntament de Legazpi que va guanyar el premi Bones Pràctiques que otorga l'ALF (Associació Lectura Fàcil), Ayuntamiento de Legazpi (2018), *Lectura compartida del libro "La música del viento" para celebrar el Día Mundial del Comercio Justo*, on tot el poble va fer una lectura compartida d'un text d'LF (ho podeu veure a la bibliografia) . A més en l'enquesta realitzada en aquest treball un dels centres ens ha respost que treballen l'LF a partir de la lectura compartida, i Maria Pia Verger, una referent de l'LF a Mallorca de qui més endavant parlarem, ens va

comentar que en els clubs d'LF on ha participat quasi sempre ha treballat utilitzant aquesta metodologia.

Dins aquest treball volem veure com es treballa amb continguts d'LF i com els usuaris es beneficien d'aquesta eina. Aquest serà un dels punts claus per entendre quina presència i com s'està utilitzant l'LF a l'illa.

4.3 La Lectura Fàcil a Mallorca

La principal institució que tenim a Espanya en LF és l'Associació Lectura Fàcil (ALF), una entitat sense ànim de lucre que neix a Catalunya l'any 2003 i que treballa per fer accessible a tothom la lectura, amb especial atenció a tots aquells que tenen dificultats lectores.

L'ALF és membre de l'ILFA i col·labora amb altres entitats per promoure l'LF, d'aquestes cal destacar a Mallorca, l'Associació Lectura Fàcil de les Illes Balears (ALFIB).

La persona encarregada de l'ALFIB és Maria Pia Verger, ella ha estat la impulsora principal d'aquest material a Mallorca.

Per conèixer un poc la història de l'LF a Mallorca, ens vam posar en contacte amb ella i ens va explicar la situació actual d'aquest material a l'illa.

Ens vam entrevistar amb Maria Pia Verger per videoconferència amb la qual vam tenir una conversa informal sobre l'LF a Mallorca. Ens va explicar que actualment la situació sanitària havia afectat molt les activitats que estaven realitzant a l'illa amb aquest material.

Maria Pia Verger ens contà la tasca que feia ella des de l'ALFIB abans de la pandèmia. La principal feina que es feia eren tallers i clubs de lectura a les biblioteques.

Ens va explicar que aquestes activitats anaven destinades tant a infants com a adults. L'LF va molt més enllà de les edats, pot ser una gran eina per a la gent major o per a nous nadius que aprenen la llengua. Quant als infants tots es poden beneficiar de l'LF, els clubs de lectura no tan sols anaven destinats a nens amb trastorns de l'aprenentatge o immigrants, sinó que qualsevol podia participar-hi i treure'n grans beneficis.

També ens va explicar que va formar diversos clubs d'LF, i com treballava amb ells. És interessant conèixer un poc la metodologia que s'utilitza per treballar amb aquest tipus de material, l'LF es tracta tan sols d'una eina que no va lligada a cap mètode d'ensenyança, però sí que tal vegada hi ha pautes que ajuden a fer-ne un bon ús.

La nostra entrevistada treballava a partir de la lectura compartida, cada participant llegia i compartia amb els altres un fragment del llibre que tots estaven llegint alhora. Va remarcar que la lectura havia de ser una experiència agradable per a tots, que no s'havia d'obligar a ningú a llegir en veu alta si aquest no volia, i que poc a poc amb el temps ja participaria quan ho fes voluntàriament.

Conèixer com algú amb tanta experiència utilitzava i treballava amb aquest material ens va ajudar a comprendre una mica què és l'LF, com n'hem de fer ús i què implica.

A més, pel que hem pogut veure, a vegades els clubs d'LF també s'utilitzaven per tractar temes culturals o incorporar figures rellevants de la literatura de la nostra llengua.

Un exemple del que expliquem es el projecte dut a terme amb la biblioteca i ajuntament d'Algaida. A la biblioteca d'Algaida i amb la col·laboració de Maria Pia Verger, es formen quatre clubs d'LF, un per a persones majors, un d'adults, un de no-catalanoparlants, i un de nins i nines. Amb el motiu del 700 aniversari de Ramon Llull es va decidir fer una lectura del llibre de les bèsties adaptat a LF, per donar a conèixer la figura de Llull. Per fer més completa l'experiència es va fer una lectura dramatitzada amb tots els participants, que a més va enregistrar la ràdio local i com ha record va regalar un CD amb la gravació a cada un dels lectors. (Podeu veure l'informe del projecte a la bibliografia).

Pel que fa a la situació actual a l'illa com ja hem comentat la pandèmia va paraitzar les activitats que realitzava Maria Pia. Tot i això els anys posteriors a aquesta situació es va dedicar a la creació clubs d'LF a biblioteques de l'illa així com tallers. Sempre ha impulsat l'LF i les seves bones praxis, estant a l'abast de tothom que en volgués informació o participar en la seva tasca. A dia d'avui continua estant al capdavant de l'ALFIB i atén qualsevol que es posi en contacte amb ella com hem fet nosaltres.

5. Resultats de l'estudi

Per fer la presentació dels resultats la dividirem en tres apartats, igual que vam fer amb el qüestionari que es va enviar a centres i biblioteques.

Els qüestionaris enviats es divideixen en:

- Diagnòstic: aquest primer punt pretenia saber si els centres i biblioteques coneixen l'LF i de quins recursos materials i humans disposaven. També preteníem assabentar-nos si utilitzaven o disposaven de materials substitutius de l'LF.
- LF al centre o biblioteca: en aquest segon punt es volia analitzar com es fa servir el material d'LF. Quines metodologies s'utilitzen si és que se n'aplica alguna, a qui destinen l'LF i si troben que ha comportat beneficis per als seus usuaris.
- L'LF a educació primària o a les biblioteques: en el darrer punt preteníem que se'ns expliqués quina realitat creuen que hi ha a l'illa quant a aquest material independentment de la que es tingués al centre o biblioteca enquestada. A més també volíem esbrinar si consideren que hi hauria d'existir més formació i difusió sobre l'LF.

Juntament amb el qüestionari també es va donar l'opció als centres de comunicar-se amb l'encarregat del treball per aportar més informació o demanar dubtes sobre el tema tractat o l'estudi que es feia. Dels centres i biblioteques a les quals es va enviar el treball i dels quals varen contestar tan sols un dels centres, el CEIP Es Fossaret, es va posar en contacte amb nosaltres per demanar informació sobre la qüestió i assabentar-se on es poden formar en materials d'LF.

Un cop realitzat el qüestionari de Google i amb la mostra que vam obtenir, analitzarem la informació que en vam extreure desglossant-la en els apartats en què es divideixen els qüestionaris. En primer lloc, començarem amb els centres educatius de primària.

5.1 Centres educatius de primària

5.1.1 Diagnòstic

Com ja hem comentat en aquesta primera part del qüestionari es volia saber quina era la presència de l'LF als centres enquestats.

Els resultats que obtenguérem ens van sobtar una mica. Dels vint-i-quatre centres que respongueren l'enquesta, menys d'un terç coneixia el que era l'LF, la resta no n'havien sentit a parlar mai o tan sols en sabien l'existència superficialment (veg. figura 1).

Coneixeu la Lectura Fàcil (LF)?

31 respostes

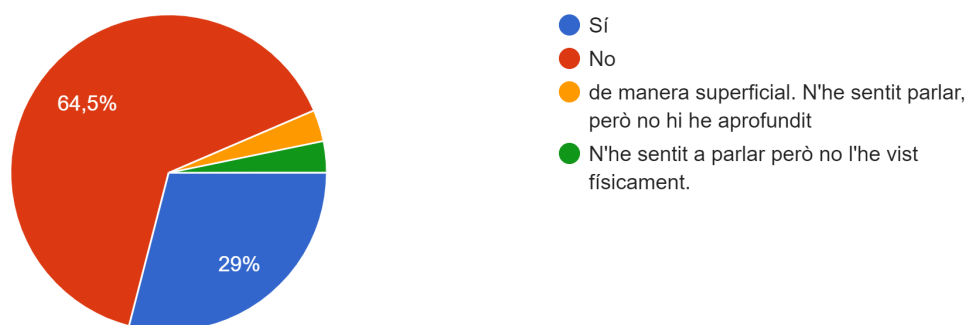

Figura 1. Gràfic dels centres que coneixen la LF.

Pel que fa als recursos dels quals disposen els centres, la gran majoria no tenen material d'LF, desconeixen si n'existeix a l'escola. La resta no ha especificat que tenguin material d'aquest tipus com a tal, però sí que ens han parlat d'altres eines que utilitzen o tenen als centres.

Les eines que han aparegut en l'enquesta són el mètode Kinestemes, llibres Dyetective (centrats en la dislèxia), materials adaptats, i altres treballen a partir de l'Educatca, que té un gran banc de recursos on podem trobar llibres adaptats.

Pel que podem veure, les escoles compten amb diversos recursos per tractar amb les dificultats lectores del seu alumnat. Això no obstant, en general desconeixen l'LF o no compten amb material d'aquest tipus als seus centres.

Tanmateix, als centres trobem alguns docents que sí que estan formats en LF, és una minoria, però tres dels enquestats respongueren que sí, que a l'escola compten amb mestres formats amb aquest tipus de material: el CEIP Son Ferrer, el CEIP Rei Jaume III i el CEIP Ses Roques. La resta respongueren que no tenen personal format en LF o que desconeixen aquesta eina.

Igual que a les altres preguntes pel que fa a la formació de docents en aquest material la majoria dels centres no s'ho havien plantejat. Sí que trobem que sis dels enquestats s'han plantejat formar els docents en aquest material. Així i tot, com hem vist a la pregunta anterior, només tres dels enquestats compten amb algun docent format en LF. Cal destacar que algunes de les escoles han respost que ara que coneixen aquest material, de cara al futur tal vegada cerquin formació per als seus mestres.

Finalment, la darrera pregunta del diagnòstic dels centres era si coneixien o utilitzaven metodologies o material substitutiu de la LF. En aquesta pregunta les respostes han estat molt diverses, alguns centres simplement han contestat que no o que ho desconeixen. Tanmateix la majoria ens ha parlat de quines estratègies fan servir per a l'ensenyament de la lectoescriptura.

En general els centres ens han parlat de materials adaptats (tant d'editorials com adaptats per ells mateixos), de pictogrames i d'atenció individualitzada per a l'alumnat amb dificultats. A més d'aquests mètodes en destaquen altres com la lectura compartida, lectura coral, kinestemes... Alguns dels centres també han mencionat que fan lectures adaptades seguint les pautes de l'LF i que utilitzen material d'aquest tipus per a alumnes amb dificultats lectores o ACI.

Pel que hem pogut veure en aquest primer apartat de l'enquesta, tot i que l'LF no sembla estar molt present als centres escolars de Mallorca, una petita part d'aquests sí que

la coneix, està format en el material i en fa ús als centres. No obstant això, tot i que aquest material no tingui massa pes a les escoles de l'illa, veiem que el seu alumnat no es troba desatès. La gran majoria dels centres enquestats han reconegut desconèixer l'LF, però ens han parlat de materials adaptats, mètodes alternatius i estratègies per a la lectoescriptura. Tot això ens fa veure que les escoles sí que s'impliquen en el seu alumnat, i que l'LF podria ser un bon aliat o un recurs més.

5.1.2 LF al centre

En aquest apartat pretenem descobrir com utilitzen l'LF als centres, tot i que aquest material no està lligat a una metodologia concreta, no tan sols es tracta de llibres o adaptacions que poden llegir els usuaris lliurement pel seu compte, sinó que també hi podem treballar amb infinitat de possibilitats. Com ja hem esmentat en aquest treball, l'objectiu de l'LF és fer accessible la informació i ajudar a la comprensió lectora de tots aquells que ho necessitin. Per tant, sovint si no guiam els nostres alumnes en aquest material tal vegada no estam fent un bon ús de l'LF.

En aquest apartat a més de voler descobrir com utilitzen els centres l'LF també ens interessa veure si duen a terme bones pràctiques amb aquest material. Més enllà d'això com hem pogut veure moltes escoles no usen aquest material. En aquest cas, pretenem conèixer quines estratègies utilitzen.

En la primera pregunta d'aquest apartat parlem sobre a qui destinen les escoles els materials d'LF o els recursos alternatius que empren. La gran majoria d'escoles han respost coses similars. En general els centres destinen els seus recursos per millorar la lectoescriptura a tot l'alumnat, però amb especial èmfasi a l'alumnat NESE o amb ACI. Si més no, quatre dels enquestats no ha respost la pregunta i un dels centres simplement ha respost que no utilitza materials alternatius a l'LF. Pel que podem veure, als centres de primària la lectura és un ensenyament que té molt de pes i els mestres tenen cura que arribi a tots els alumnes.

Una vegada coneixem a qui adrecen aquests recursos les escoles, els demanem si han notat millora en l'alumnat que se'n beneficia. En aquest cas sorprèn que no totes les escoles que havien respost que utilitzaven diferents estratègies per treballar les dificultats lectores hagin trobat millores en el seu alumnat. Tan sols setze de les enquestades han respost que sí, que han aconseguit alguna millora, cosa que ens convida a reflexionar què passa amb les quatre escoles restants que havien contestat afirmativament la pregunta anterior i que en aquest cas no troben cap millora amb el material que fan servir. Aquests centres ens han contestat que no saben si el material adaptat que utilitzaven per pal·liar les dificultats lectores dels seus alumnes havia provocat una millora en els alumnes. Sobta que aquestes escoles no facin un seguiment de com influeixen als seus alumnes les metodologies que s'estan utilitzant. En aquest cas podem veure que tal vegada no s'està duent a terme bones praxis.

Finalment, la darrera de les nostres qüestions era en referència a si es podria aplicar l'LF a tot l'alumnat. Com hem pogut veure a la primera pregunta la majoria de centres ja destinen les diferents estratègies que empren per tractar les dificultats lectores no tan sols amb aquell alumnat NESE o amb ACI sinó que també ho apliquen a la resta d'alumnes. Per tant, la majoria ha respost que sí que creuen que la LF pot aplicar-se a tothom. En canvi, alguns centres han contestat que no ho saben, que desconeixen el material i necessiten més informació per respondre la pregunta. Per acabar tan sols dos dels enquestats respongueren que no es pot aplicar l'LF a la resta dels alumnes.

En aquest apartat de l'enquesta hem pogut descobrir que encara que l'LF no sigui un dels recursos més presents a les escoles, els centres sí que compten amb altres estratègies i metodologies per combatre les dificultats lectores del seu alumnat. Encara que a vegades no es duguin a terme unes bones pràctiques amb aquest material i trobem centres que no s'impliquin tant en l'aprenentatge de la lectura, majoritàriament hem trobat escoles implicades tant en l'alumnat amb necessitats especials com amb la resta, i treballen de manera conjunta perquè la lectura arribi a tots.

5.1.3 LF a educació primària

El darrer punt de la nostra enquesta va dirigit a conèixer què pensen els centres de la realitat que hi ha a educació sobre l'LF. Si creuen que més enllà del seu centre aquest material és conegut a la resta de l'illa o no, i si tal vegada s'hauria de donar a conèixer més.

Pel que fa a la primera qüestió sobre si l'LF és present als centres de l'illa i si se'n fa ús a les escoles, cap dels enquestats ha respost afirmativament. Quasi tots els centres han respost que aquest material no es coneix, i els pocs restants han contestat que desconeixen la situació a Mallorca.

Amb aquestes respostes podem veure que l'LF no és un material gaire popular, però tampoc hem de ser catastrofistes. Tot i que la idea de les escoles sobre els altres centres és que es desconeix l'LF, a la pregunta inicial de l'enquesta vam veure que sí que hi ha escoles que coneixen aquest material. El que podem veure és que molts tot i conèixer el material desconeixen com s'usa i que tal vegada aquest no ha tengut una bona difusió.

El que ens condueix a la darrera pregunta de la nostra enquesta: *Creieu que s'hauria d'impulsar i donar a conèixer més aquest material als centres?* Com era d'esperar tots els centres ens han respost que sí. La sensació que ens enduem d'aquesta enquesta és la que reflecteix aquesta darrera resposta: tot i que alguns mestres i centres coneixen l'LF, encara necessita difusió i formació tant per a aquells que la desconeixen com per als qui saben de la seva existència.

5.1.4 Resultats I

Un cop analitzades les respostes del formulari que van respondre els centres farem una mica de balanç del que ens ha semblat l'enquesta.

De les escoles a les quals es va enviar el formulari ens va sorprendre que van contestar molt poques. Es va realitzar una taula amb les dades de contacte de 150 escoles dels diferents municipis de l'illa, (veg. annex 3).

D'aquest llistat tan sols respongueren 24 escoles, que són les que hem utilitzat per fer el treball. Més enllà d'això, pel que fa a l'enquesta el que hem pogut veure és que la majoria de centres desconeixen l'LF, tot i que sí que trobem escoles que la coneixen i fins i tot docents que estan formats en aquest material, en general a l'illa no trobem que l'LF sigui un element amb presència als centres. Tot i així, el que hem pogut comprovar és que tot i no utilitzar aquest material, els centres es preocupen per pal·liar les dificultats lectores del seu alumnat utilitzant diferents estratègies i materials adaptats.

El que podem extreure d'aquesta enquesta és que l'LF encara és un recurs desconegut per la majoria dels centres i docents que treballen en ells. Tal vegada s'hauria de donar a conèixer més aquest material a les escoles, promoure cursos de formació i fer-lo més visible perquè s'incorporés a les escoles com un recurs més per fer feina conjuntament amb els que ja s'empren.

5.2 Biblioteques

5.2.1 Diagnòstic

En aquest primer punt, com ja hem explicat, volem saber si les biblioteques coneixen l'LF i quins recursos tenen.

A diferència de les escoles, ens ha sorprès que totes les biblioteques que van respondre l'enquesta coneixien l'LF. Pel que fa al material, no totes les biblioteques comptaven amb llibres d'LF. De les quinze enquestades, sis no tenien material d'aquest tipus, i la resta que en tenia es va donar respostes variades. La majoria sí que compten amb alguns llibres d'LF, però no una gran col·lecció. Tot i això, tres de les biblioteques sí que tenen bastant material d'aquest tipus, i cal destacar la biblioteca municipal Joan Alcover que respongué que compta amb un centre d'interès amb llibres d'LF i que n'hi estan incorporant més.

Tot i que veiem que a les biblioteques l'LF pareix ser-hi molt més present, ens va sobtar que cap d'elles compta amb personal format en aquest material. Tan sols una

respongué que setmanalment rep grups d'entitats com Amadiba, Amadip Sment i fundació Es Garrover amb personal format.

Això ens du a la següent pregunta del formulari: *Heu pensat de fer cursos de formació sobre LF per al personal de la biblioteca?* Tan sols nou de les biblioteques contestaren que havien plantejat formar al seu personal en aquest material, la resta simplement respongueren que no.

La darrera pregunta d'aquest apartat té com a objectiu conèixer si les biblioteques disposen de material substitutiu a l'LF. De les quinze biblioteques enquestades tretze varen contestar que no, i les dues restants van mencionar que compten amb adaptacions i literatura infantil.

En aquest primer apartat de l'enquesta hem trobat una realitat bastant diferent de la que vàrem trobar als centres escolars. Les biblioteques sí que coneixen l'LF i moltes d'elles compten amb material d'aquest tipus. Tal vegada el que sorprèn més és que tot i conèixer l'LF no hi trobem personal format.

5.2.2 LF a la biblioteca

En la següent secció volem descobrir quin ús fan les biblioteques del material d'LF, si tan sols el podem trobar per a la seva consulta o també existeixen clubs de lectura on es treballin les dificultats lectores.

La primera pregunta de l'apartat fa menció a aquest darrer punt, esperàvem conèixer si les biblioteques realitzen tallers o algun tipus d'activitat amb LF. De les quinze enquestades deu varen respondre que no i de les restants, quatre ens van contestar que abans de la covid tenien grups de lectura per a nens amb dificultats lectores i una comptava amb diferents institucions relacionades amb l'educació especial que fan tallers i activitats a la biblioteca. Respecte als materials, de les nou biblioteques que comptaven amb material d'LF la majoria tan sols el té com a material de consulta, només una biblioteca l'inclou en els seus tallers i dues més tenen previst iniciar un club de lectura on se'n faci ús. D'aquestes dues crida l'atenció que una de les biblioteques pretén fer un club de lectura per a gent gran

on s'incorpori l'LF, una àrea on aquest material pot ser molt útil i que en general no té tanta difusió.

Una altra qüestió que es va demanar a les biblioteques feia referència a si trobaven que el material d'LF hauria de tenir més pes (veg. figura 2).

Creieu que hauria de tenir més pes aquest material?

15 respostes

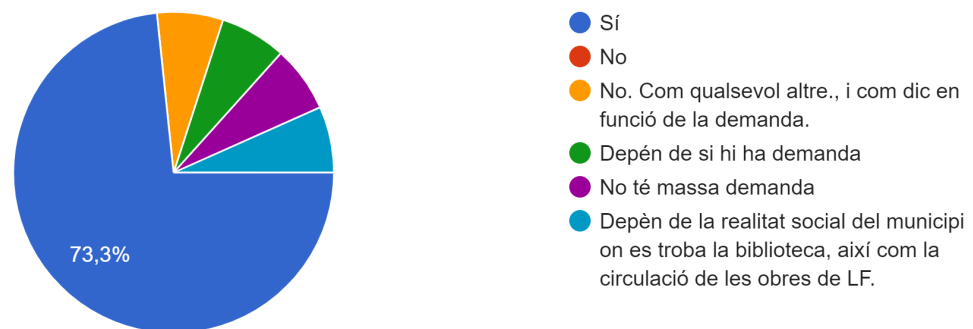

Figura 2. Gràfica sobre el pes de la LF a les biblioteques.

Ens va sobtar que quasi un 30% respongué que no o en funció de la demanda. Des del nostre punt de vista cal tenir en compte que si no es promou aquest material o es desconeix per part de les famílies i usuaris de la biblioteca és molt complicat que hi hagi més demanda o que es faci un bon ús d'aquest material.

Finalment, les dues darreres preguntes d'aquest apartat anaven destinades als clubs de lectura. Concretament, vàrem demanar a les biblioteques si tenien clubs de lectura destinats a nens. De les participants tan sols un terç ens va respondre que sí, i d'aquestes cap feia ús de l'LF als clubs.

5.2.3 LF a les biblioteques

En la darrera secció del qüestionari, com ja hem comentat, volíem conèixer quina percepció tenen les biblioteques del panorama de l'LF en el seu àmbit.

La primera qüestió que vàrem demanar als centres feia referència al fet de que en troben del material de LF a les biblioteques de Balears, si aquest és conegut per la majoria i si en disposen. (veg. figura 3).

Pensau que la majoria de biblioteques de les Illes Balears coneixen i tenen material de Lectura Fàcil?

15 respostes

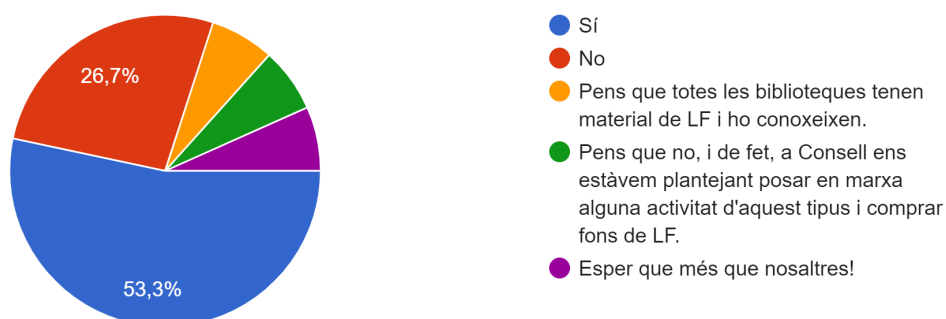

Figura 3. Gràfica sobre el material de LF a les biblioteques de les Illes Balears.

Com es pot veure, una mica més de la meitat sí que considera que les biblioteques de les Illes tenen aquest material i el coneixen, però, per altra banda, podem veure que algunes de les que respongueren negativament feren autocrítica de les seves pròpies biblioteques i que en alguns casos estan intentant posar-hi remei.

Finalment, la darrera pregunta de l'enquesta planteja si s'hauria de donar més difusió a aquest material a les biblioteques. La totalitat dels enquestats va respondre que sí, alguns dels responsables de la biblioteca ens van dir que seria interessant promocionar més l'LF així com incorporar-la en tallers, activitats, clubs de lectura... També varen afegir que tot i que sí que hi ha biblioteques que en fan ús, no són la majoria.

5.2.4 Resultats II

De l'enquesta realitzada a les biblioteques també cal destacar que molt poques participaren. Es va recollir el correu electrònic de cinquanta-sis biblioteques diferents, a les que vàrem enviar el qüestionari, d'aquestes tan sols ens van respondre quinze (veg. annex 4).

Tot i això, amb les dades que vam recollir podem fer una petita visió del panorama de l'LF a les biblioteques de Mallorca. A diferència de les escoles, en l'àmbit bibliotecari hem vist que l'LF és més coneguda i present.

Pel que fa a les activitats de la biblioteca, és veritat que moltes tan sols utilitzaven l'LF com a material de consulta, però sí que trobem algunes biblioteques que abans de la pandèmia comptaven amb clubs de lectura per a nens amb dificultats lectores, així com alguns tallers realitzats per altres institucions d'educació especial. A causa de la situació sanitària actual aquestes activitats en alguns casos s'han deixat de fer.

Per acabar, la percepció que tenim a Mallorca és que podem trobar material d'LF a bastants biblioteques de l'illa encara que amb una oferta escassa. A més, pel que sembla és un material que no totes les biblioteques utilitzen en les seves activitats, sinó més bé com a llibres de consulta. Tot i això, també cal destacar que en trobem alguna que compta amb material d'aquest tipus i on s'organitzen tallers i clubs de lectura amb l'LF.

6. Conclusions

Aquest treball pretén donar una petita visió de la realitat que trobem amb el material d'LF a l'illa de Mallorca. Com hem pogut veure, a l'illa no hi trobem una gran difusió i ús d'aquest material, tot i que sí que n'hi ha presència, fruit dels esforços de persones com Maria Pia Verger i l'ALFIB (Associació de Lectura Fàcil de les Illes Balears).

La pandèmia en la qual ens trobem ha fet que moltes de les activitats que s'estaven duent a terme s'hagin limitat, però no tot és negatiu. Arran d'aquest treball hem vist que a moltes biblioteques i centres escolars hi podem trobar professionals que volen aprendre i fer ús de l'LF, i que en alguns ja s'hi treballa i es té molt present com a recurs. La tasca que han fet des de l'ALFIB a l'illa és notable, sobretot en biblioteques, i tot i que tal vegada no és un dels materials més utilitzats, totes aquelles biblioteques on s'ha treballat amb LF anhelan tornar a una situació més estable per continuar amb les activitats que duïen a terme.

En educació la realitat que hem trobat és que l'LF encara és un material desconegut, se'n fa poc ús o simplement no es coneix. Tot i això, hem vist que els centres no tenen oblidada la competència lectora del seu alumnat, sinó que és un dels aprenentatges que més valoren. Per aquest motiu sorprèn que l'LF sigui un material tan poc conegut a Mallorca. Pel que hem vist les escoles utilitzen recursos alternatius, sobretot materials adaptats. Si més no alguns a partir d'aquest treball han mostrat interès a saber-ne més i fins i tot un dels centres enquestats, el CEIP Es Fossaret, es va posar en contacte amb nosaltres per saber més sobre la LF.

El que hem extret d'aquest treball és que l'LF és present a Mallorca però encara de manera escassa, no perquè des de l'àmbit educatiu i institucional trobin que es tracta d'un material poc útil, sinó per desconeixement. Tot i això, els que la coneixen i han tingut l'oportunitat de treballar amb aquest material en general repeteixen i es converteixen en usuaris i difusors de l'LF.

Encara es tracta d'un recurs a difondre que tal vegada amb el pas del temps arrela a les nostres escoles i el nostre sistema educatiu. Per aquest motiu és necessari promocionar-lo i seguir-hi treballant.

7. Bibliografia

- Goikoetxea, E., & Martínez, N. (2015). *Los beneficios de la lectura compartida de libros: breve revisión* (Vol. 18). Universidad Nacional de Educación a Distancia.
- Salvador, E., Serra, E., Vidal, L., & Mateu, L. (2003). *Què és la Lectura Fàcil?* Associació Lectura Fàcil.
<https://www.lecturafacil.net/info/que-es-la-lectura-facil-1/>
- Salvador, E., Serra, E., Vidal, L., & Mateu, L. (2003). *Amb qui treballem?* Associació Lectura Fàcil. <https://www.lecturafacil.net/info/amb-qui-treballem/>
- Salvador, E., Serra, E., Vidal, L., & Mateu, L. (2003). *Xarxa Lectura Fàcil*. Associació Lectura Fàcil. <https://www.lecturafacil.net/info/xarxa-lectura-facil/>
- Ajuntament d'Algaida, Salas, T., & Verger, M. P. (2016). *Resum del projecte realitzat amb tots els lectors dels clubs de lectura fàcil d'Algaida, Mallorca. Curs 2016-2017*.
http://www.lecturafacil.net/media/resources/Biblioteca_Algaida.pdf
- Verger, M. P. (2015). *Lectura Fàcil de les Illes Balears*. Associació Lectura Fàcil de les Illes Balears (ALFIB). <https://ca-es.facebook.com/lecturafacil.ib/>
- Govern de les Illes Balears. (s. f.). *Eduteca Illes Balears*. Educateca biblioteca escolar. <https://eduteca.biblioescolaib.cat/?locale=ca>
- Conolly, E. (2014). *Lletres amb kinestemes o mètode onomatopeic*. És Racó des PT.
<http://pedagogoterapeuta.blogspot.com/2014/01/lletres-amb-kinestemes-o-metode.html>

- Change Dyslexia. (2021). *Cuentos y libros para la dislexia*.
<https://blog.changedyslexia.org/cuentos-y-libros-para-la-dislexia/>
- García Muñoz, O. (2012). *Lectura fácil: métodos de redacción y evaluación* (Real Patronato sobre Discapacidad ed.). Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.
- IFLA Professional Reports [En línea]. International Federation of Library Association and Institutions. (2010). Disponible en web: <http://www.ifla.org/en/publications/ifla-professional-reports>
- Massísimo, A., & Mayol, C. (2012). *Directrius per a materials de Lectura Fàcil*. Associació Lectura Fàcil.
- Ayuntamiento de Legazpi. (2018). *Propuesta de Buena Práctica de Lectura Fácil*. <https://repositori.lecturafacil.net/sites/default/files/Legazpi.pdf>

8. Annexos

Annex 1: Qüestionari de LF centres escolars:

Seccions de l'enquesta				
Preguntes	Dades	Diagnòstic	LF al centre	LF a educació primària
	Nom del centre	Coneixeu la Lectura Fàcil (LF)?	A quins alumnes destineu la LF o els materials complementaris que utilitzeu?	Penseu que els centres educatius de les Illes Balears coneixen i fan un bon ús de la LF?
	Localitat	Teniu material d'aquest contingut en el centre? Quin?	Trobeu millores en les habilitats de lectura dels alumnes després d'haver inclòs aquest material en els vostres pràctiques docents?	Creieu que s'hauria d'impulsar i donar a conèixer més aquest material als centres?
	Barri	Hi ha docents en el centre que estiguin formats en LF?	Creieu que es podria aplicar aquest material a altres alumnes sense problemes de lectura i comprensió?	
	Titularitat del centre	Heu pensat a fer cursos per als docents en formació en aquest material?		
	Nombre de línies	Utilitzeu metodologies o material substitutiu de LF? Quins? Trobeu que són		

		més útils o ho feis perquè desconexíeu els materials de LF?		
--	--	---	--	--

Enllaç al qüestionari: <https://forms.gle/GqnoV8jM6PbNxdH3A>

Annex 2: Qüestionari LF biblioteques:

Seccions de l'enquesta				
Preguntes	Dades	Diagnòstic	LF al centre	LF a educació primària
	Nom de la biblioteca	Coneixeu la Lectura Fàcil (LF)?	Realitzau activitats o tallers relacionats amb la Lectura Fàcil o altres metodologies similars?	Pensau que la majoria de biblioteques de les Illes Balears coneixen i tenen material de Lectura Fàcil?
	Localitat	Teniu material de LF? Quin?	Només teniu materials de Lectura Fàcil o també l'incorporeu en activitats com ara els clubs de lectura, etc.?	Creieu que s'hauria d'impulsar i donar a conèixer més aquest material a les biblioteques?
	Barri	Teniu personal format en Lectura Fàcil o persones que duguin a terme activitats amb aquesta metodologia?	Creieu que hauria de tenir més pes aquest material?	
		Heu pensat de fer cursos de formació sobre LF per al personal de la biblioteca?	Teniu clubs de lectura destinats a nens?	

		Teniu altres materials substitutius de la Lectura Fàcil? Quins?	Als clubs de lectura treballem amb LF?	
--	--	---	--	--

Enllaç qüestionari: <https://forms.gle/MZsjVpjkN11qjooH9>

Annex 3: Llistat de centres de primària:

CENTRE	ADREÇA
CEIP PERE ROSSELLÓ I OLIVER 07000029	C/ PERE ROSSELLÓ I OLIVER, 46 07340 ALARÓ ALARÓ
CEIP NORAI 07007361	C/ BALEARS, 12 07400 PORT D'ALCÚDIA ALCÚDIA
CEIP PORTA DES MOLL 07000108	PLAÇA DE CARLES V, 9 07400 ALCÚDIA ALCÚDIA
CEIP S'ALBUFERA 07007826	C/ ANTONI MARIA ALCOVER, 2 07410 PORT D'ALCÚDIA ALCÚDIA
CEIP S'HORT DES FASSERS 07008752	C/ ECLIPSE, S/N 07400 ALCÚDIA ALCÚDIA
CEIP NOU D'ALCÚDIA 07015653	C/ AVINGUDA DE SUÈNCIA I AVINGUDA DE NORUEGA, S/N 07400 ALCÚDIA ALCÚDIA
CEIP PARE BARTOMEU POU 07000157	C/ RIBERA, 37 07210 ALGAIDA ALGAIDA
ZONA A ANDRATX	
CEIP ES VINYET 07000194	C/ GALÍCIA, 66 07150 ANDRATX ANDRATX
ZONA B ANDRATX	
CEIP ELS MOLINS 07007231	CAMÍ DES CASTELLANOS, 18 07159 S'ARRACÓ ANDRATX
ZONA C ANDRATX	

CEIP SES BASSETES 07000251	C/ LLAÛT, S/N 07157 PORT D'ANDRATX ANDRATX
--------------------------------------	---

CENTRE	ADREÇA
CEIP GUILLEM FRONTERA PASCUAL 07004345	C/ MAJOR, S/N 07529 ARIANY ARIANY
ZONA A ARTÀ	
CEIP NA CARAGOL 07006688	C/ PERE AMORÓS ESTEVA, 2 07570 ARTÀ ARTÀ
ZONA B ARTÀ	
CEIP ROSA DELS VENTS 07006524	C/ VENT DEL NORD, S/N 07579 COLÒNIA DE SANT PERE ARTÀ
CEIP PEDRA VIVA 07013735	CAMI DE PEDAÇ, POL. VIII, PARCEL·LA 49 07350 BINISSALEM BINISSALEM
CEIP ROBINES 07000388	CAMI DE S'AIGUA, 38 07350 BINISSALEM BINISSALEM
CEIP ELS MOLINS 07000418	C/ DE L'ESCOLA, 57 07311 BÚGER BÚGER
CEIP GASPAR SABATER 07007243	C/ GARDÈNIES, 8 07193 PALMANYOLA BUNYOLA
CEIP MESTRE COLOM 07000467	C/ NUNYO SANÇ, 9 07110 BUNYOLA BUNYOLA
ZONA A CALVIÀ	
CEIP BENDINAT 07006263	C/ ARQUITECTE FRANCESC CASAS, 14 07181 BENDINAT CALVIÀ
CEIP JAUME I 07006809	C/ LLEÓ, 8 07181 PALMANOVA CALVIÀ
CEIP SON CALIU 07012998	C/ SARAGOSSA, 6 07181 PALMANOVA CALVIÀ

CENTRE	ADREÇA
ZONA B CALVIÀ	
CEIP CAS SABONERS 07007255	C/ COLOMS, 15 07182 MAGALUF CALVIÀ
CEIP SON FERRER 07007267	C/ OCELL DEL PARADÍS, 113 07181 SON FERRER CALVIÀ
ZONA C CALVIÀ	
CEIP PUIG DE SA GINESTA 07007048	AV. DE SON PILLO, 3 07180 SANTA PONÇA CALVIÀ
CEIP PUIG DE SA MORISCA 07008466	AV. DEL PUIG DE SA MORISCA, S/N 07180 SANTA PONÇA CALVIÀ
CEIP SES ROTES VELLES 07007516	C/ SIL, 21 07180 SANTA PONÇA CALVIÀ
ZONA D CALVIÀ	
CEIP XALOC 07000546	C/ XALOC, 4 07160 PEGUERA CALVIÀ
ZONA E CALVIÀ	
CEIP SES QUARTERADES 07000509	C/ SES QUARTERADES, S/N 07184 CALVIÀ CALVIÀ
ZONA F CALVIÀ	
CEIP GALATZÓ 07000534	C/ ESGLÉSIA, 44 07196 ES CAPDELLÀ CALVIÀ
CEIP LLORENÇ RIBER 07000561	C/ CAMÍ DE SON PERELLÓ, S/N 07310 CAMPANET CAMPANET
CEIP JOAN VENY I CLAR 07000583	C/ ESTRELLES, 34A 07630 CAMPOS CAMPOS

CENTRE	ADREÇA
---------------	---------------

CEIP NOU DE CAMPOS 07014910	C/ CABRERA, S/N 07630 CAMPOS CAMPOS
CEIP S'ALZINAR 07000716	C/ GÓMEZ ULLA, S/N 07580 CAPDEPERA CAPDEPERA
CEIP S'AUBA 07006354	AV. FLOREAL, 37 07590 CALA RAJADA CAPDEPERA
CEIP BARTOMEU ORDINES 07000881	AV. FRANCISCA HOMAR I PASQUAL, 20 07330 CONSELL CONSELL
CEIP NADAL CAMPANER ARROM 07000911	C/ RAFEL HERRACH, S/N 07144 COSTITX COSTITX
CEIP ROBERT GRAVES 07000935	C/ CAMÍ DES VINYET, S/N 07179 DEIÀ DEIÀ
CEIP GABRIEL COMAS I RIBAS 07000960	C/ CA L'AMET, 1 07190 ESPORLES ESPORLES
CEIP GABRIEL PALMER 07000984	C/ GABRIEL PALMER, 1 07192 ESTELLENCES ESTELLENCES
ZONA A FELANITX	
CEIP INSPECTOR JOAN CAPÓ 07001010	C/ BELLPUIG, 22 07200 FELANITX FELANITX
ZONA B FELANITX	
CEIP S'ALGAR 07006275	CTRA. FELANITX-PORTOCOLOM, S/N 07670 PORTOCOLOM FELANITX
ZONA C FELANITX	
CEIP MIGJORN 07006184	CTRA. DE SANTANYÍ, 123 07208 CAS CONCOS FELANITX

CENTRE	ADREÇA
ZONA D FELANITX	
CEIP REINA SOFIA 07005921	C/ RECTORIA, 21 07669 S'HORTA FELANITX

CEIP FORNALUTX 07008788	C/ SA RUTLANA, 14 07109 FORNALUTX FORNALUTX
CEIP LLEVANT 07001514	AV. DEL REI JAUME I, S/N 07300 INCA INCA
CEIP MIQUEL DURAN I SAURINA 07013644	C/ SEVERA DE MADARIAGA, 145 07300 INCA INCA
CEIP NOU D'INCA 07015641	AV. DEL RAIGUER, S/N 07300 INCA INCA
CEIP PONENT 07001575	AV. DEL RAIGUER, S/N 07300 INCA INCA
CEIP ANTÒNIA ALZINA 07001599	PASSATGE DE BAIX DE SA RIBA, S/N 07518 LLORET DE VISTA ALEGRE LLORET DE VISTALEGRE
CEIP ES PUIG 07001629	CAMÍ DES PUIG, S/N 07360 LLOSETA LLOSETA
CEIP DURAN ESTRANY 07001642	C/ DOCTOR FLEMING, 35 07430 LLUBÍ LLUBÍ
ZONA A LLUCMAJOR	
CEIP REI JAUME III 07001745	C/ BARTOMEU SASTRE GARAU, S/N 07620 LLUCMAJOR LLUCMAJOR
CEIP SA MARINA DE LLUCMAJOR 07013553	C/ FRANCESC MORAGUES, 35 07620 LLUCMAJOR LLUCMAJOR

CENTRE	ADREÇA
ZONA B LLUCMAJOR	
CEIP BADIES 07008041	C/ FRAGATA, 6 07609 BADIA GRAN LLUCMAJOR
CEIP URBANITZACIONS DE LLUCMAJOR 07013395	C/ TORD, 40 07609 URBANITZACIÓ PUIG DE ROS LLUCMAJOR
CEIP S'ALGAR 07001681	C/ SANT BARTOMEU, S/N 07600 S'ARENAL

	LLUCMAJOR
CEIP SON VERÍ 07007000	C/ DRAGONERA, 17 07600 S'ARENAL LLUCMAJOR
ZONA A MANACOR	
CEIP JAUME VIDAL I ALCOVER 07007711	C/ ES SERRALT, S/N 07500 MANACOR MANACOR
CEIP MOLÍ D'EN XEMA 07013863	C/ SON BOGA, S/N 07500 MANACOR MANACOR
EI SA TORRE (CEIP) 07002245	C/ ROSSELLÓ, 3 07500 MANACOR MANACOR
CP ES CANYAR 07002038	C/ ES CANYAR, S/N 07500 MANACOR MANACOR
ZONA B MANACOR	
CEIP MITJÀ DE MAR 07007097	C/ ESTRIBORD, 36 07680 PORTO CRISTO MANACOR
CEIP SES COMES 07002257	C/ CARAVEL·LES, 44 07680 PORTOCRISTO MANACOR

CENTRE	ADREÇA
ZONA C MANACOR	
CEIP MESTRE PERE GARAU 07002300	C/ DE L'ESCOLA, S/N 07509 SON MACIÀ MANACOR
ZONA D MANACOR	
CEIP TALAIOT 07008031	C/ DE L'ANFÓS, S/N 07687 S'ILLOT MANACOR
ZONA ÚNICA	
CEIPIEEM SIMÓ BALLESTER 07002026	AVINGUDA DES TREN, 20 07500 MANACOR MANACOR

CEIP MONTAURA 07002324	C/ SALVADOR BELTRAN, S/N 07312 MANCOR DE LA VALL MANCOR DE LA VALL
CEIP MARIA DE LA SALUT 07002348	C/ PUJOLET, S/N 07519 MARIA DE LA SALUT MARIA DE LA SALUT
ZONA A MARRATXÍ	
CEIP MIQUEL COSTA I LLOBERA 07002464	CTRA. DE PÒRTOL, S/N 07141 PÒRTOL MARRATXÍ
ZONA B MARRATXÍ	
CEIP BLANQUERNA 07002439	C/ CAÜLLS, 21 07141 ES PONT D'INCA MARRATXÍ
CEIP GABRIEL JANER MANILA 07002397	C/ WEYLER, 1 07141 ES PLA DE NA TESA MARRATXÍ
CEIP NOVA CABANA 07013358	C/ GLADIOL, 14 07141 ES PONT D'INCA MARRATXÍ
CEIP SES CASES NOVES 07013221	C/ JOAN PONS I MARQUÉS, S/N 07141 ES PONT D'INCA MARRATXÍ

CENTRE	ADREÇA
CEIP JOAN MAS I VERD 07002543	C/ EMILI POU, S/N 07230 MONTUÏRI MONTUÏRI
CEIP GUILLEM BALLESTER I CERDÓ 07002567	C/ MOLÍ DE CAN MORAGUES, S/N 07440 MURO MURO
ZONA A1 PALMA	
CEIP AINA MOLL I MARQUÈS 07002774	PLAÇA DEL BISBE BERENGUER DE PALOU, 6 07003 PALMA PALMA
CEIP REI JAUME I 07002841	PLAÇA DE SA FEIXINA, 1 07011 PALMA PALMA
CEIP SANTA CATALINA 07002956	C/ CARO, 36 07013 PALMA PALMA

ZONA A2 PALMA	
CEIP MARIAN AGUILÓ 07003821	C/SALVADOR DALÍ, 15 07011 PALMA PALMA
CEIP SON ANGLADA 07006861	C/ REVEREND GABRIEL BESTARD, 38 07011 SA VILETA PALMA
CEIP SON PISÀ 07013401	C/ VICENÇ JOAN ROSSELLÓ, 63 07013 PALMA PALMA
ZONA A3 PALMA	
CEIP ANSELM TURMEDA 07004321	C/ CAP BLANC, 15 07011 SA VILETA PALMA
CEIP EL TERRENO 07003791	C/ ROBERT GRAVES , 45 07015 PALMA PALMA
CEIP GÈNOVA 07002750	C/ BARRANC, 2 07015 GÈNOVA PALMA

CENTRE	ADREÇA
CEIPIESO SON QUINT 07004311	C/ CATALINA MARCH, 4 07013 SA VILETA PALMA
ZONA ÚNICA	
CEIPIEEM SON SERRA 07005945	C/ MARIBEL, 48 07013 SA VILETA PALMA
ZONA B1 PALMA	
CEIP CAS CAPISCOL 07013127	C/ DE LEOCADIA DE TOGORES, 8 07010 PALMA PALMA
CEIP DE PRÀCTIQUES 07002831	CTRA. DE VALLDEMOSSA, 15 07010 PALMA PALMA
CEIP FELIP BAUÇÀ 07004011	C/ GERMANS GARCÍA PEÑARANDA, 11 07010 PALMA PALMA
CEIP MIQUEL COSTA I LLOBERA 07002919	C/ GENERAL RIERA, 61 07010 PALMA PALMA

CEIP SON OLIVA 07006007	C/ TOMÁS LUÍS DE VICTORIA, 9 07009 PALMA PALMA
ZONA B2 PALMA	
CEIP ES SECAR DE LA REAL 07004138	C/ CAN VICARI, 9 07010 ES SECAR DE LA REAL PALMA
CEIP ESTABLIMENTS 07002749	CAMÍ DE SARRIÀ, S/N 07010 ESTABLIMENTS PALMA
CEIP MARIA ANTÒNIA SALVÀ 07004229	C/ PASSATEMPS, 125 07120 SON SARDINA PALMA
CEIP SA INDIOTERIA 07004163	C/ GREMI DE TINTORERS, 2 07009 SA INDIOTERIA PALMA

CENTRE	ADREÇA
ZONA C PALMA	
CEIP ALEXANDRE ROSSELLÓ 07002907	C/ MIQUEL SANTANDREU, 48 07006 PALMA PALMA
CEIP CAMILO JOSE CELA 07005994	C/ PERÚ, 2 07007 PALMA PALMA
CEIP COLL D'EN RABASSA, GUILLEM LLADÓ COLL 07002658	C/ BAILEN, 38 07007 ES COLL D'EN RABASSA PALMA
CEIP ES MOLINAR, INFANT FELIP 07003225	C/DE LLUCMAJOR, 81 07006 ES MOLINAR PALMA
CEIP ES PONT 07006691	C/ D'INDALECIO PRIETO, S/N 07008 PALMA PALMA
CEIP ES VIVERO 07002932	C/ CRÈDIT BALEAR, 15 07008 PALMA PALMA
CEIP ESCOLA GRADUADA 07003304	C/ ESCOLA GRADUADA, 6 07002 PALMA PALMA
CEIP GABRIEL VALLSECA 07003900	C/ MARE DE DÉU DE LA VICTÒRIA, 36 07008 PALMA PALMA

CEIP JAFUDÀ CRESQUES 07003250	C/ FAUST MORELL, 27 07005 PALMA PALMA
CEIP JOAN CAPÓ 07002889	C/ SANTA FLORENTINA, 63 07008 PALMA PALMA
CEIP LA SOLEDAT 07002804	C/ REGAL, 16 07007 PALMA PALMA

CENTRE	ADREÇA
CEIP MIQUEL PORCEL 07002865	CAMI DE SON CLADERA, 1 07009 PALMA PALMA
CEIP RAFAL NOU 07005982	C/ SELVA, 11 07008 PALMA PALMA
CEIP RAFAL VELL 07003213	C/ INDALECIO PRIETO, 50 07008 PALMA PALMA
CEIP SANTA ISABEL 07002853	PLAÇA DE SANTA ELISABETH, 1 07005 PALMA PALMA
CEIP SON CANALS 07002968	C/ BISBE CABANELLES, 25 07005 PALMA PALMA
CEIP SON RULLAN 07012895	C/ PAVELLONS SON RULLAN, S/N 07009 PALMA PALMA
CEIP VERGE DE LLUC 07002981	C/ GOYA, 1 07009 PALMA PALMA
CEIPIESO PINTOR JOAN MIRÓ 07006895	AV. DE MÈXIC, 3 07007 PALMA PALMA
ZONA D PALMA	
CEIP CAN PASTILLA 07002610	C/ SERTORI, 2 07610 CAN PASTILLA PALMA
CEIP ELS TAMARELLS 07002592	CAMI DE CA NA GABRIELA, 36 07600 S'ARENAL PALMA
CEIP ES PIL·LARÍ 07005933	CAMI DE SON FANGOS, 241 07600 ES PIL·LARÍ

	PALMA
CEIP SA CASA BLANCA 07006551	PLAÇA MOLINS DE VENT, 6 07199 SA CASA BLANCA PALMA

CENTRE	ADREÇA
CEIP SANT JORDI 07004102	PLAÇA DEL BISBE PLANAS, S/N 07199 SANT JORDI PALMA
CEIP S'ARANJASSA 07004114	CTRA. MILITAR, S/N 07199 S'ARANJASSA PALMA
ZONA E PALMA	
CEIP SON FERRIOL 07002683	C/MARGALIDA MONLAU, 59 07198 SON FERRIOL PALMA
CEIP JUNÍPER SERRA 07004382	C/ ESCULTOR GALMÉS, S/N 07520 PETRA PETRA
ZONA A POLLENÇA	
CEIP JOAN MAS 07004424	CTRA. DEL PORT, S/N 07460 POLLENÇA POLLENÇA
CEIP MIQUEL COSTA I LLOBERA 07006317	C/ DE SOR CIFRE DE COLONYA, S/N 07460 POLLENÇA POLLENÇA
ZONA B POLLENÇA	
CEIP MIQUEL CAPLLONCH 07004461	C/ VICENÇ BUADES, S/N 07470 PORT DE POLLENÇA POLLENÇA
CEIP BOCCHORIS 07012858	C/ MESTRE ALBERTÍ, 1 07470 PORT DE POLLENÇA POLLENÇA
CEIP ESCOLA NOVA 07004503	C/ LLUÍS VIVES, 1 07260 PORRERES PORRERES
CEIP PUIG DE NA FÀTIMA 07004621	C/DE LA VELA , 65 07194 PUIGPUNYENT PUIGPUNYENT

CENTRE	ADREÇA
CEIP NOU DE SA POBLA 07015781	C/ TRAGINERS, S/N 07420 SA POBLA SA POBLA
CEIP SA GRADUADA 07004576	C/ FADRINS, S/N 07420 SA POBLA SA POBLA
CEIP SON BASCA 07013334	C/ MESTRE ARABÍ, 18 07420 SA POBLA SA POBLA
CEIP TRESORER CLADERA 07007887	C/ MERCAT, 63 07420 SA POBLA SA POBLA
CEIP VIALFÀS 07004564	C/ RENOÛ, 159 07420 SA POBLA SA POBLA
CEIP SON JUNY 07004862	PASSEIG DE JOAN MAS I MATAS, S/N 07240 SANT JOAN SANT JOAN
ZONA A SANT LLORENÇ DES CARDASSAR	
CEIP MESTRE GUILLEM GALMÉS 07005003	C/SES ESCOLES, 57 07530 SANT LLORENÇ DES CARDASSAR SANT LLORENÇ DES CARDASSAR
ZONA B SANT LLORENÇ DES CARDASSAR	
CEIP PUNTA DE N'AMER 07007310	C/ ROSELLES, 17 07560 SA COMA SANT LLORENÇ DES CARDASSAR
ZONA C SANT LLORENÇ DES CARDASSAR	
CEIP SANT MIQUEL 07006329	C/ DE S'ESTACIÓ, 8 07540 SON CARRIÓ SANT LLORENÇ DES CARDASSAR
CEIP MESTRE GUILLEMET 07005076	C/ SES ESCOLES, 10 07142 SANTA EUGÈNIA SANTA EUGÈNIA

CENTRE	ADREÇA
---------------	---------------

ZONA A SANTA MARGALIDA	
CEIP ELEONOR BOSCH 07005261	C/ GUILLEM CRESPI COLL, 1 07450 SANTA MARGALIDA SANTA MARGALIDA
ZONA B SANTA MARGALIDA	
CEIP VORA MAR 07005246	C/ BONA VISTA, 93 07458 CAN PICAFORT SANTA MARGALIDA
CEIP MELCIOR ROSSELLÓ I SIMONET 07005295	CTRA. MA 3010 STA.MARIA-PÒRTOL 07320 SANTA MARIA DEL CAMÍ SANTA MARIA DEL CAMÍ
ZONA A SANTANYÍ	
CEIP BLAI BONET 07005398	C/ DE GÓMEZ ULLA, S/N 07650 SANTANYÍ SANTANYÍ
ZONA B SANTANYÍ	
CEIP CALONGE 07012883	PLAÇA DE SANT MIQUEL, S/N 07669 CALONGE SANTANYÍ
ZONA C SANTANYÍ	
CEIP SANTA MARIA DEL MAR 07006937	C/ SANT ANTONI, S/N 07660 CALA D'OR SANTANYÍ
ZONA D SANTANYÍ	
CEIP MARE DE DÉU DE LA CONSOLACIÓ 07006342	C/ CONVENT, 13 07691 S'ALQUERIA BLANCA SANTANYÍ
ZONA E SANTANYÍ	
CEIP SANT DOMINGO 07007784	C/ SANT DOMINGO, S/N 07690 ES LLOMBARDS SANTANYÍ

CENTRE	ADREÇA
ZONA A SELVA	
CEIP ES PUTXET 07005453	CARRER DE SES ESCOLES, 14 07313 SELVA SELVA

ZONA B SELVA	
CEIP ES TORRENTET 07006561	C/ SELVA, 17 07369 BINIAMAR SELVA
ZONA C SELVA	
CEIP SES ROQUES 07006573	C/ ESCOLES, 2 07314 CAIMARI SELVA
ZONA D SELVA	
CEIP S'OLIVAR 07007723	C/ ALFONSO XIII, 10 07314 MOSCARI SELVA
CEIP CAN BRIL 07004758	C/ MOSSÉN BARTOMEU OLIVER I AMENGUAL, 1 07140 SENCELLES SENCELLES
ZONA A SES SALINES	
CEIP SES SALINES 07005490	C/ LA PAU, S/N 07640 SES SALINES SES SALINES
ZONA B SES SALINES	
CEIP COLÒNIA DE SANT JORDI 07007085	C/ S'ESCOLA, S/N 07638 COLÒNIA DE SANT JORDI SES SALINES
CEIP RODAMILANS 07005532	C/ DE LES CORTS, S/N 07510 SINEU SINEU
CEIP ES FOSSARET 07005593	C/ DE CA LES ÀNIMES, 17 07100 SÓLLER SÓLLER

CENTRE	ADREÇA
CEIP ES PUIG 07005660	VIAL 71, 32 07100 SÓLLER SÓLLER
CEIP PERE CERDÀ 07006287	C/ CANONGE OLIVER, 12 07108 PORT DE SÓLLER SÓLLER

CEIP SES MARJADES 07005601	C/ JOAN MARQUÈS ARBONA, 9 (adreça provisional paral curso 2017/2018) 07100 SÓLLER SÓLLER
ZONA A SON SERVERA	
CEIP JAUME FORNARIS I TALTAVULL 07005684	C/ CREUS, S/N 07550 SON SERVERA SON SERVERA
ZONA B SON SERVERA	
CEIP NA PENYAL 07007334	AVINGUDA RAMON LLULL, 39 07560 CALA MILLOR SON SERVERA
CEIP NICOLAU CALAFAT 07006330	C/ VENERABLE SOR AINA, 20 07170 VALLDEMOSSA VALLDEMOSSA
CEIP ES CREMAT 07005787	C/ DE JOAN MIRÓ, 4 07250 VILAFRANCA DE BONANY VILAFRANCA DE BONANY

Annex 4: Llistat de biblioteques:

Biblioteques de Mallorca
Biblioteca Coll d'en Rabassa
Biblioteca de Cultura Artesana
Biblioteca Pública Can Sales
Biblioteca de Cort
Biblioteca de Gènova
Biblioteca Sa Indioteria
Biblioteca Nou Llevant
Biblioteca Joan Alcover
Biblioteca Josep Maria Llompart
Biblioteca Molinar
Biblioteca Olivar
Biblioteca Rafal Vell

Biblioteca Ramon Llull
Biblioteca Sant Jordi
Biblioteca Santa Catalina
Biblioteca Son Canaves
Biblioteca Son Cladera
Biblioteca Son Ferriol
Biblioteca Son Forteza
Biblioteca Son Gotleu
Biblioteca Son Rapinya
Biblioteca Son Sardina
Biblioteca Son Ximelis
Biblioteca Cas Metge Rei
Biblioteca Consell
Biblioteca Pont d'Inca
Biblioteca Pòrtol
Biblioteca Algaida
Biblioteca Manacor
Biblioteca Portocristo
Biblioteca Lluçmajor
Biblioteca Can Torró
Biblioteca Pollença
Biblioteca Inca
Biblioteca Santanyí
Biblioteca Montuiri
Biblioteca Sant Llorenç
Biblioteca Selva
Biblioteca Caimari
Biblioteca Biniamar
Biblioteca Muro

Biblioteca Calvià
Biblioteca Sa pobla
Biblioteca Lloseta
Biblioteca Lloret de Vistalegre
Biblioteca Mancor de la Vall
Biblioteca Esporles
Biblioteca Puigpunyent
Biblioteca Llubí
Biblioteca Santa Margalida
Biblioteca Santa Eugènia
Biblioteca Sineu
Biblioteca Alaró
Biblioteca Andratx
Biblioteca Valldemossa
Biblioteca Sóller